

YUNG FRYSK

IN

FRYSKE

LIWWARD ER

YNGRINGS

In ferhaal oer taal, identiteit en ûnderling begrip.

BOOKZINE 15

IT IENE HOECHT

Wanneer ben je volgens anderen een Fries? Met die vraag worstelt Annewietske van der Veer (22). Wanneer Annewietske in haar voormalige woonplaats Leeuwarden is, wordt vaak benadrukt dat ze daar geen Fries hoeft te spreken. Doet ze dit wel, dan wordt ze niet meer gezien als een 'echte Liwwarder'. En als ze op andere plekken in de provincie Fryslân is en ze vertelt dat ze uit Leeuwarden komt, dan merkt ze dat ze niet meer als 'echte Fries' wordt gezien. En om het geheel nog wat ingewikkelder te maken, woont ze nu in de stad Groningen. 'Ik soe wolle dat der mear ûnderling begryp wie en dat it ien it oare net út hoecht te sluten.'

Taal en identiteit zorgen bij Annewietske dus regelmatig voor moeilijkheden. Dit is iets waar ze haar hele leven al tegenaan loopt. Toen ze acht jaar oud was, kwam ze in Leeuwarden te wonen. Als dochter van Friestalige ouders was ze gewend om thuis Fries te spreken. Ook toen ze naar Leeuwarden verhuisden, bleef dit normaal in het huishouden Van der Veer. Maar op de middelbare school in Leeuwarden was het wel anders. Annewietske merkte dat er geen Fries werd gesproken en daardoor deed ze dit zelf ook niet. 'In freoninne fan my blykte ek Frysktalich te wêzen, dat wisten wy earst net iens fan elkoar.'

Ze merkt dat de Friese identiteit vaak niet goed samengaat met haar thuisstad Leeuwarden. 'Yn Ljouwert praatst gjin Frysk – ast dat wol dochst, dan wurdt dêr faak op delsjoen.' Dat vindt ze jammer, vertelt ze. 'Ljouwert is dochs de haadstêd fan Fryslân. It soe moai wêze as de Fryske taal mear wurdearre wurde soe yn de stêd. Ik snap dat it gevoelig leit en Ljouwerters hoege net direkt Frysk te praten, mar it soe moai wêze as der mear freonlikheid yn komt en wat minder ûnderlinge striid.'

Dan luidt de vraag: hoe kan dit in de praktijk aangepakt worden? Annewietske denkt dat vooral scholen hier een grote rol in zouden kunnen spelen. 'As bern op skoalle al mear yn oanrekking komme mei de Fryske taal, tink ik dat se flugger de taal prate sille of dat se yn alle gefallen net gek opsjogge sa gau't se Frysk hearre yn Ljouwert.'

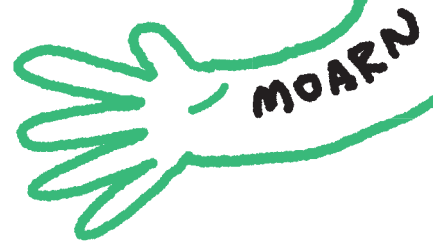
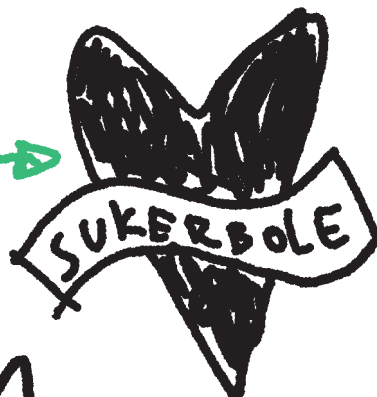
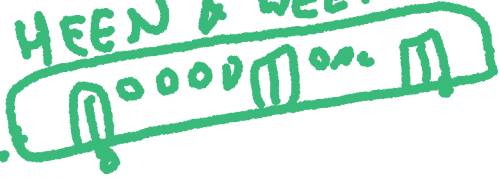
Ze is dan ook blij met de invoering van Taalplan Frysk, waardoor alle kinderen in Fryslân de kans krijgen om Friese lessen te volgen. 'Dat liket my goed foar de takomst en it ienheidsgefoel. Sa hawwe de bern yn Fryslân allegear wat mienskipliks, nammentlik de taal.'

Niet alleen scholen kunnen hierin een rol spelen, het kan ook nog breder getrokken worden, meent Annewietske. 'Sa soene de fuotbalklups Cambuur en Hearrenfean minder rivaliteit nei inoar útstrietje kinne, wat it ûnderlinge respekt tusken Friezen en Ljouwerters befoarderje kinne soe.'

WEEST WEL? - WAT ZEGT U?

???

HEEN & WEER

TIT OARE NET ÚT THE SLUTEN.

In ieder geval allemaal zaken die de onderlinge verbondenheid verbeteren, want dat is wat Annewietske zelf zo mist. 'Wurdearje inoar, sûnder kultueraspekten fan de Friezen of de Ljouwerters wei te nimmen.'

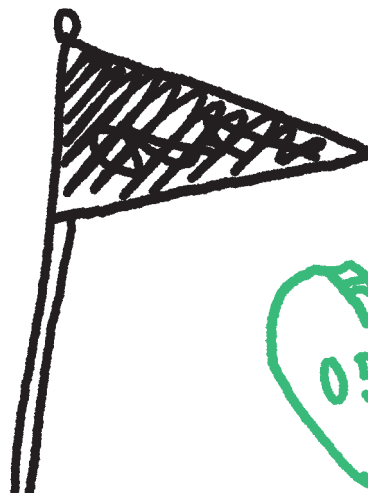
Inmiddels woont Annewietske niet meer in Fryslân. Ze is een paar jaar geleden verhuisd naar Groningen. 'Ik fûn Ljouwert in topstêd, mar ik siet wol hiel bot yn myn feilige bubbel. Dêrom besleaten in freoninne en ik it aventoer oan te gean yn Grins.' Wel is ze voor haar studie Forensisch Laboratorium Onderzoek aan de Hogeschool Van Hall Larenstein nog vaak in Leeuwarden te vinden.

Het bevalt haar goed in Groningen. Ze voelt zich er thuis. Misschien komt dat ook doordat ze hier een stukje Fryslân heeft gevonden. Annewietske zit op dit moment namelijk in het bestuur van de Friese studentenvereniging Bernlef. 'It is in learsum jier, je leare fan alles te regeljen en boppe-al leare je in soad minsken kennen.'

In de vereniging merkt ze dat onderlinge acceptatie wél mogelijk is. Zo sluiten zich ook steeds meer studenten aan die niet Friestalig zijn. 'De Nederlânsktalige studinten besykje ek echt Frysk te learen. Dat dogge se troch daliks Frysk te praten binnen de feriening en dat giet bêst goed.'

Ze is blij dat deze groep de vereniging ook weet te vinden. 'Dy minsken binne je ek nedich om de taal libben te hâlden. Sa leare mear minsken Frysk en hâldst de taal yn stân.' Ze zijn volgens Annewietske het voorbeeld dat begrip naar elkaar mogelijk is, of je nou vloeiend Fries spreekt of niet. 'Ik hoopje dat dat ek mear ûntstean kin tusken de Friezen en de Ljouwerters.'

JA MOI EEM!

MOI

AH GOEIE

Auteur: Cristine Kuiper
Fotografie: Florian Cats
Illustraties: Jelle van Gosliga

ANNEWIETSKJE FIELT HAR SAWOL IN ECHTE FRIES AS IN ECHTE LIWARDER EN HAT NOYN GRINS IN STIKUE FRYSLÂN FON

Boeketips:

1

1. **It deiboek** – In twatalich ferhaal oer in Frysk famke fan doe en in 'Hollânske' jonge fan no: wat hawwe dy mei-inoar te krijen? Wat is der oan 'e hân mei in skilderij en hokker rol spilet it deiboek fan Jehannes de Groot? In (foar in part wier bard) ferhaal oer striid, moed én echte freonskip. – Skreaun troch Janny van der Molen.

2

2. **Amir** – Amir woont met zijn Nederlandse moeder in Amsterdam en gaat op zoek naar zijn verdwenen vader, een Afghaanse vluchteling. Voor school moet hij een dagboek bijhouden en opschrijven hoe hij over zichzelf en de mensen om hem heen denkt. Op een dag staat de politie voor de deur. Want wat zoekt Amir toch op die IS-sites? Is hij aan het radicaliseren? – Geschreven door Rein van der Wiel.

3

3. **¡Ay, Mija!** – Bilingual graphic novel. The summer before junior year offers a chance for Christine to immerse herself in their Mexican family's culture, but as a light-skinned, biracial kid from Texas with a White American father and Mexican immigrant mother who does not speak Spanish fluently, it is also intimidating. – Written by Christine Suggs.

eierbal

VS

FRU
WA

